

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 32375-12-22 מדינת ישראל נ' אבו עואד(עציר)

תיק חיצוני : 519372/2022

לפני הרכב כבוד השופטים:
יחיאל ליפשיץ [אב"ד]
גלית ציגלר,
שמואל מנדלבוים

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשם רוני אבו עואד (עציר) ת"ז 313206955

1
2

החלטה

3 השופט יחיאל ליפשיץ:

4

5 כללי

6 1. הנאשם יליד 1995, חולה נפש ואובחן כסובל מסכיזופרניה. ביום 17.11.22 הוא ירה למוות באמו
7 באמצעות רובה ציד. על פי חוות הדעת הפסיכיאטרית שהוגשה, במועד ביצוע העבירה הוא לא
8 היה אחראי למעשיו וכיום אינו כשיר לעמוד לדין.

9

10 הצדדים מסכימים כי לאור האמור בחוות הדעת ובשים לב להלכה שנקבעה בעניין אשקר (רע"פ
11 8601/05 אשקר נ' מדינת ישראל (15.5.17)) יש להורות על הפסקת הליכים בהתאם לסעיף 170
12 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982; וכן להורות על אשפוזו בהתאם לס' 15
13 לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991 (להלן: **החוק**).

14

15 עם זאת, קיימת מחלוקת בנוגע לסעיף העבירה העיקרי שיוחס לנאשם בכתב האישום, והוא
16 רצח בנסיבות מחמירות. בא כוח הנאשם טוען כי סעיף העבירה המתאים בנסיבות העניין הוא
17 רצח "בסיסי". לשוני זה בין סעיפי החוק ייתכן ויש השלכה על התקופה המרבית של הוראת
18 האשפוז.

19

20 עיקר העובדות שנטענו בכתב האישום

21 2. הנאשם הוא בנה של אי'ל, ילידת 1964 (להלן: **המנוחה**), ובמועדים הרלוונטיים התגורר בבית
22 הוריו בעין אל אסד (להלן: **הבית**). אבי הנאשם החזיק בבית ברישיון רובה ציד חצי אוטומטי
23 מסוג FN (להלן: **הנשק**) וחגורת תחמושת, אותם הניח בחדר השינה שלו ושל המנוחה.

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 32375-12-22 מדינת ישראל נ' אבו עואד(עציר)

תיק חיצוני: 519372/2022

1
2 ביום 17.11.22 סמוך לשעה 03:00 הנאשם יצא מהבית ונסע ברכב השייך לאחיו (להלן: **הרכב**)
3 למפעל בחצור בו הועסק מעת לעת. בהגיעו לשם סירב השומר במקום להכניסו משום השעה
4 ומשום שהנאשם לא היה אמור להיות שם אותה עת; ולכן הנאשם חזר בנהיגה לביתו והגיע
5 לשם בשעה 05:30 לערך. סמוך לשעה 06:00 יצאה המנוחה את ביתה להליכה רגלית בכפר. בין
6 השעות 06:45 – 07:30 לערך ובעת שהנאשם היה לבדו בבית, הוא ניגש לחדר השינה, נטל את
7 הנשק וטען אותו בתחמושת לאחר שגיבש החלטה להמית את המנוחה. לאחר מכן יצא מחדר
8 השינה כשהוא נושא את הנשק. בשעה 07:30 לערך המנוחה חזרה לבית והתקרבה לדלת
9 הכניסה. הנאשם שמע את צעדיה, התקדם מספר מטרים מהמקום בו שהה לכיוון דלת הכניסה,
10 דרך את הנשק ואחז אותו בידיו. בשלב זה המנוחה פתחה את דלת הכניסה, הבחינה בנאשם
11 אוחז בנשק וביקשה ממנו לזרוק אותו. הנאשם לא שעה לבקשתה, כיוון את הנשק אל פלג גופה
12 העליון, ירה מהנשק כדור אחד ופגע במנוחה באזור החזה. כתוצאה מהירי המנוחה נפלה על
13 הרצפה ונפתח את נשמתה. מות המנוחה נגרם בעקבות נזק חמור ללב ולריאות עם איבוד דם
14 נרחב כתוצאה ממעבר כדוריות התחמושת דרך החזה.
15

16 לאחר מכן, ובעוד גופת אמו שרועה על הרצפה בפתח הכניסה לבית, הנאשם הרים את תרמיל
17 התחמושת שנפלט והשליכו לפח, ניגש לחדר השינה והניח שם את הנשק. לאחר מכן יצא
18 מהבית, נכנס לרכב ונסע מהמקום. הנאשם נהג לכיוון כללי מערב בכביש 85 וסמוך לשעה 08:10
19 פגע עם חזית הרכב בחלקו האחורי של רכב אחר.
20

21 בגין המעשים לעיל יוחסו לנאשם העבירות הבאות:
22 (-) **רצח בנסיבות מחמירות**, לפי ס' 301א(1) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: **החוק**);
23 (-) **עבירות בנשק**, לפי ס' 144א(ב) לחוק;
24 (-) **גרימת נזק לאדם ולרכוש**, לפי תקנה 21(ב)(2) לתקנות התעבורה, תשכ"א - 1961 וסעיפים
25 68 + 62 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א - 1961 (להלן: **פקודת התעבורה**);
26 (-) **נהיגה ללא רישיון**, לפי ס' 10 לפקודת התעבורה;
27 (-) **חובת פוליסה**, לפי ס' 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל 1970.
28

29 חוות הדעת הפסיכיאטרית
30 3. ביום 24.1.23 נערכה בעניינו של הנאשם חוות דעת פסיכיאטרית במרכז לבריאות הנפש שער
31 מנשה (להלן: **חוות הדעת**). על פי חוות הדעת, הנאשם סובל ממחלת נפש (סכיזופרניה); בזמן
32 ביצוע העבירה הוא היה במצב פסיכוטי כתוצאה ממחלתו; ובמצבו כיום אינו כשיר לעמוד לדין
33 וזקוק להמשך טיפול פסיכיאטרי באשפוז.
34

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 32375-12-22 מדינת ישראל נ' אבו עואד(עציר)

תיק חיצוני: 519372/2022

עיקר טענות הצדדים, דיון והכרעה

4. ס' 15 לחוק שכותרתו "אשפוז או טיפול מרפאתי של נאשם על פי צו בית משפט" מתייחס בין היתר להפסקת הליכים וקובע כך:

(א) הועמד נאשם לדין פלילי ובית המשפט סבור, אם על פי ראיות שהובאו לפניו מטעם אחד מבעלי הדין ואם על פי ראיות שהובאו לפניו ביזמתו הוא, כי הנאשם אינו מסוגל לעמוד לדין מחמת היותו חולה, רשאי בית המשפט לצוות שהנאשם יאושפז בבית חולים או יקבל טיפול מרפאתי (....)

(1א) לא ייתן בית משפט צו לפי סעיף קטן (א) אלא אם כן נוכח כי יש ראיות לכאורה כי הנאשם עשה את מעשה העבירה שבו הואשם בכתב האישום או שעשה מעשה עבירה אחר המבוסס על אותן עובדות או על עובדות דומות לעובדות שבכתב האישום.

(ב) (...)

(ג) (...)

(ד) (...)

(1ד) (1) בית משפט לא יקבע בצו לפי סעיפים קטנים (א) או (ב) את תקופת האשפוז או הטיפול המרפאתי, ואולם יורה בצו על תקופת האשפוז או הטיפול המרפאתי המרבית לפי הוראות פסקאות (2) ו-(3) (להלן – תקופת האשפוז או הטיפול המרבית);

(2) תקופת האשפוז או הטיפול המרבית תהיה תקופת המאסר המרבית; לעניין זה, "תקופת המאסר המרבית" –

(א) ...

(ב) היו כמה עבירות כאמור בפסקת משנה (א) – תקופת המאסר הארוכה ביותר מבין תקופות המאסר הקבועות בחוק לאותן עבירות;

(ג) היתה עבירה כאמור בפסקאות משנה (א) או (ב), עבירה שדינה מאסר עולם חובה – 25 שנים;

(2א) על אף האמור בפסקה (2)(א) ו-(ב), שוכנע בית המשפט כי מעשה העבירה בוצע בנסיבות מקילות במיוחד, רשאי הוא, במקרים חריגים ומטעמים מיוחדים שיירשמו, להורות בצו כי תקופת האשפוז או הטיפול המרבית תהיה קצרה מתקופת המאסר המרבית;

(3) ...

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 32375-12-22 מדינת ישראל נ' אבו עואד(עציר)

תיק חיצוני: 519372/2022

5. במוקד דיונו ס' 15(א) לעיל ולפיו צו אשפוז יינתן רק לאחר שבית המשפט נוכח שקיימות ראיות לכאורה שהנאשם עשה את מעשה העבירה שבו הואשם בכתב האישום, או שעשה מעשה עבירה אחר המבוסס על אותן עובדות או על עובדות דומות לעובדות שבכתב האישום.

סעיף זה והמקרה שלפנינו בפרט, מעוררים לכאורה קושי שכן היסוד העובדתי בשתי העבירות בהן אוחזים הצדדים - עבירת הרצח הבסיסי לה טוענת ההגנה; והעבירה של רצח בנסיבות מחמירות לה טוענת המאשימה, יכול ויהיה זהה, והשוני נעוץ ביסוד הנפשי שנלווה למעשה. ואולם, כאשר עסקינן בחולה נפש שביצע את מעשהו כשהוא אינו אחראי למעשיו, כיצד יהיה ניתן לקבוע מה היה היסוד הנפשי בו אחז הנאשם, שאינו אלא חולה נפש הפטור מאחריות פלילית מחמת אי שפיות הדעת? והלא אדם כזה אינו יכול לקיים מחשבה פלילית במובנה הרגיל.

סוגיה זו נדונה בעבר ונקבע כיצד יש ליישם במקרים כאלה את הוראות החוק.

כך, בע"פ 3083/17 פלוני נ' מדינת ישראל (14.8.18) נדון עניינו של חולה נפש שדקר את בתו. לא היתה מחלוקת שיש להורות על אשפוזו, אך הצדדים היו חלוקים בנוגע לסעיף האישום שעל בסיסו תקבע התקופה המקסימלית של צו האשפוז – האם ניסיון רצח כפי שיוחס לו בכתב האישום, או אחת מעבירות החבלה כפי שנטען על ידי ההגנה. ההגנה טענה כי בהתאם לפסיכוזה בה היה הנאשם נתון, הוא לא ניסה לדקור את בתו אלא דמות אחרת שראה בעיני רוחו; מדובר באירוע ספונטני; ולא ניתן להחיל את חזקת הכוונה. משכך, לא ניתן לייחס לו עבירה של ניסיון רצח. בית המשפט דחה את טענות ההגנה לעיל, וקבע ש -

"כאשר מדובר בנאשם חולה נפש, אין מקום לבחון את שאלת מחשבתו הפלילית, מאחר שאין לייחס לו אשם והוא אינו יכול לגבש מחשבה פלילית (...)"

בהמשך נקבע ש -

"... מקובלת עליי עמדת המשיבה, לפיה יש לפרש את הביטוי "יש ראיות לכאורה כי הנאשם עשה את מעשה העבירה", המופיע בסעיף 15(א) לחוק טיפול בחולי נפש, כמתייחס לראיות הנוגעות ליסוד הפיזי שבעבירה, וזאת בלבד, ואין צורך להצביע על קיומן של ראיות לכאורה להוכחת יסוד המחשבה הפלילית. פירוש דומה יש ליתן לביטוי "הוא עשה את מעשה העבירה שבו הואשם", המופיע בסעיף 15(ב) לחוק".

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 32375-12-22 מדינת ישראל נ' אבו עואד(עציר)

תיק חיצוני: 519372/2022

בהקשר הקונקרטי נקבע כי משדקר המערער את בתו במספריים, כעשר דקירות באזור בית החזה וכן בידה וגרם לה לפציעה קשה שהצריכה ניתוח דחוף, מעשים אלה מבססים את היסוד הפיזי של עבירת הניסיון לרצח וניתן לקבוע כי הוצגו ראיות לכאורה כנדרש בס' 15 לחוק.

פיתוח מסוים של ההלכה לעיל נעשה במסגרת ע"פ 2531/19 פלונית נ' מדינת ישראל (14.9.21) (להלן: **עניין פלונית**). באותו מקרה דובר בנאשמת חולת נפש שהטביעה למוות את בתה התינוקת. הצדדים היו חלוקים בנוגע לסעיף העבירה, רצח בכוונה תחילה לפי ס' 300(א)(2) לחוק העונשין, מה שהיה מוליך לתקופת אשפוז מרבית של 25 שנים; או עבירה של המתת תינוק לפי ס' 303 לחוק העונשין שהעונש המרבי, ומאליו יוצא גם תקופת האשפוז המרבית, הוא 5 שנים. בית המשפט העליון (המשנה לנשיאה, כב' השופט ניל הנדל) התייחס לע"פ 3083/17 לעיל וציין כי לשיטתו ניתן וצריך לבחון את המחשבה הפלילית כאשר בחינה זו עולה מהעובדות עצמן; ובמילותיו של בית המשפט **"לא חדירה לנבכי הנפש של הנאשם, אלא בדיקת העובדות שהוכחו לכאורה כדי "להתאימן" לעבירה המתאימה, אף מבחינת המחשבה הפלילית הדרושה בה"** (פסקה 13); ובמקום אחר צוין כך:

"עינינו הרואות כי מקום שיש שתי עבירות דומות, וההבדל ביניהן מצוי אך במחשבה הפלילית הדרושה, העובדות עצמן עשויות לסייע לבית המשפט בשאלה האם הוכחה לכאורה העבירה החמורה יותר מבין השתיים" (שם, פס' 12).

דברים דומים צוינו על ידי כב' השופטת דפנה ברק-ארז בע"פ 1557/20 פלוני נ' מדינת ישראל (14.9.21) שציינה (בעניינו של חולה נפש שהואשם בהצתת רכוש, בעוד שההגנה טענה לעבירה של גרימת שריפה ברשלנות או למעשה פזיזות ורשלנות), שיש להשקיף על האירוע **"...מנקודת המבט של הפרשנות המסתברת ביותר של העובדות (כלומר, לא תוך התחקות אחר נימי נפשו של המערער, אלא מנקודת מבט חיצונית)"**.

נשוב לעניין פלונית. באותו מקרה הודגשה נקודה חשובה נוספת והיא שכדי שבית המשפט יפעיל את סמכותו וישנה את סעיף העבירה שצוין בכתב האישום -

"...נדרש כי הנסיבות העובדתיות ילמדו באופן מובהק כי סעיף האישום הנבחר איננו מתאים להפסקת ההליכים. לא בכדי צוינה הדוגמה לעיל, אשר בה היעדר כוונת התחילה לרצח ברור ואינו דורש בירור מלא של העובדות. לא כל מקרה יעלה לגדר דרישה זו, ואין להסתפק בנסיבות עובדתיות מהן ניתן לגזור מסקנה עמומה או משתמעת לשתי פנים. כדי להצדיק

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 32375-12-22 מדינת ישראל נ' אבו עואד(עציר)

תיק חיצוני: 519372/2022

שימוש בסמכות זו – תיזדרשנה נסיבות מובהקות וברורות המצביעות על כך שסעיף העבירה
איננו מתאים" (פסקה 13). (ההדגשה במקור – י.ל.).

6. בהתאם להוראת החוק, הועבר תיק החקירה לעיונו; בחנו את הראיות הלכאוריות המצויות בו;
והצדדים הפנו לראיות לכאורה שלשיטת כל אחד מהם מבססות את טענותיו.

ממכלול הדברים עולה כי הנאשם יצא את ביתו לפנות בוקר ונסע למפעל בו עבד, אך השומר סירב
להכניסו ולכן הנאשם חזר לביתו. נתונים אלה עולים גם מאמרות הנאשם וגם ממצלמות האבטחה
במקום מגורי הנאשם, מהודעות עדים, ועוד. הנאשם חזר לביתו בסביבות 05:30 ולאחר מכן יצאה
אמו את ביתם. לא ניתן לדעת בדיוק מה ארע בכל רגע בשלב זה בו שהה הנאשם בתוך ביתו, אך
עולה כי בשלב זה הוא נטל את רובה הציד של אביו וטען אותו בתחמושת; כשחזרה האם ירה בה
הנאשם סמוך לאחר שנכנסה לבית (ר' בנדון דו"ח מז"פ על תמונותיו). הנאשם ירה באמו לכיוון פלג
הגוף העליון (ר' דו"ח מז"פ וכן דו"ח המרכז הלאומי לרפואה משפטית), והוא אף ציין כי עשה זאת
לאחר שביקשה ממנו לעזוב את הנשק.

בחקירתו הראשונה של הנאשם מיום 17.11.22 הוא תיאר כיצד נכנס לחדר ההורים, לקח את רובה
הציד שהיה מאחורי הדלת, טען אותו בתחמושת, יצא מחדר ההורים, ראה את אימו ליד דלת הבית
וירה לעברה. הנאשם תיאר את הסיבה לכך ("קול נכנס לי לראש ושכנע אותי לרצח את אמא שלי")
עמ' 4 שורה 24-25, אך נתון זה אינו רלוונטי לענייננו במסגרת בדיקה זו; בחקירתו השניה מיום
10.12.22 הוא שוב תיאר כיצד לקח את הרובה, טען אותו וישב עמו בסלון הבית משך זמן ארוך
יחסית. ההמשך תואר על ידו כך "...אחרי זה שמעתי את הרעש של הדלת, דלת הכניסה של הבית,
רצתי לאמצע הבית, ליד המדרגות, ראיתי את אמא שלי היא ישר אמרה לי תזרוק את הרובה.
לשאלתך כיוונתי למטרה לפלג גוף עליון, ולחצתי על ההדק ויריתי בה ורצחתי אותה, היא נפלה ליד
הדלת ..." (גיליון 24). לשלמות התמונה אציין, כי הנאשם הוסיף בהמשך שלא התכוון לרצוח את
אמו, אך כאמור נתונים אלה באשר ליסוד הנפשי שנמסרו מפי הנאשם, לא ישמשו לחובתו או
לזכותו, משום מצבו. זו גם הסיבה שיש לדחות את טענת ההגנה (עמוד 6 לסיכומים הכתובים) כי
במצב של שיפוט ותובנה לקויים לא ייתכן שיתקיים הליך של שקילה אצל הנאשם. מעשי הנאשם
והעבירה שיש לייחס לו ייבחנו בהתאם למכלול מעשיו הפיזיים.

אוסף, כי במהלך בדיקותיו הפסיכיאטריות שב הנאשם ותיאר את מעשהו וגם את מה שהניעו לכך
(מחשבות שווא לגבי התנהגות אמו, וכו'). נתונים אלה כאמור לא ייזקפו לחובתו, והפניתי לדברים
רק משום שלצדם, הוא שב ותיאר כיצד ישב בסלון כשהוא מוכן עם הרובה, ופעל סמוך לאחר שאמו
נכנסה לבית.

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 32375-12-22 מדינת ישראל נ' אבו עואד(עציר)

תיק חיצוני: 519372/2022

- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
 - 10
 - 11
 - 12
 - 13
 - 14
 - 15
 - 16
 - 17
 - 18
 - 19
 - 20
 - 21
 - 22
 - 23
 - 24
 - 25
 - 26
 - 27
 - 28
 - 29
 - 30
 - 31
 - 32
 - 33
7. אעיר, שלא מצאתי להיכנס לעובי הקורה באשר לטענת ההגנה ולפיה לא היה מקום מצד המאשימה להפנות לאמרות הנאשם שנמסרו במסגרת אשפוזו. סוגיה עקרונית זו נדונה זה מכבר (ע"פ 8974/07 הונצ'אן לין נ' מדינת ישראל (3.11.10)) והושארה בצריך עיון. זאת ועוד, בעניינינו מדובר בראיות לכאורה "בלבד", ולכן ממילא אין צורך או יכולת להכריע בנדון. מדובר בשיקולים מורכבים ויחסיים, וספק באם ניתן להכריע בהם במסגרת זו. כמו כן, ממילא הייתי מגיע לתוצאה זהה גם ללא אותן אמרות. לכן, איני סבור כאמור שיש צורך, מקום, או יכולת, להתייחס לגוף טענות אלה.
8. סיכומי של דבר, על פי כלל המבחנים שנדונו לעיל - מ"נקודת מבט חיצונית" (ר' דבריה של כב' השופטת דפנה ברק-ארז לעיל); על בסיס בחינת היסוד העובדתי בלבד; מתוך ניסיון לבחון האם העובדות שהוכחו לכאורה מתאימות לעבירה בה הואשם הנאשם; על פי "מבחן הסרט האילם" (בהשאלה מהמבחנים לעניין הכנה-ניסיון – ר' בנדון [ע"פ 11068/08](#) מדינת ישראל נ' סנקר, פסקה 38 (12.7.2010)); **כל אלה מובילים, לדעתי, למסקנה כי מעשהו של הנאשם מתאים, לכאורה, לעבירה של רצח בנסיבות מחמירות.**
- מי שאוחז בידו רובה ציד ויורה לעבר פלג גופו העליון של אדם אחר, ממרחק קצר, לאחר שעל פני הדברים "המתין" וארב לו, כשלא נשקפת לו כל סכנה, הוא אחד שרצח לאחר תכנון או לאחר שגיבש החלטה להמית. ויודגש, אין ראיה או טענה כי הירי התרחש במהלך של אירוע אליס "הדדי" כגון קטטה, או כתוצאה ממהלך ספונטני דומה כגון ריב אליס שהסלים תוך זמן קצר וכו'. גם מעשיו של הנאשם לאחר שהמית את אמו, עזיבת הבית ללא כל מעשה מצדו שנועד להזעיק עזרה, מעידים על פני הדברים (למתבונן מן החוץ ובהתעלם מהמצב הפסיכוטי בו היה נתון) על מי שביצע מעשה מתוכנן בקור רוח, ולא על מי שביצע מעשה ספונטני בלהט הרגע.
- אזכיר, כי אין מדובר בהכרעת דין לאחר שמיעת ראיות בה נדרשת רמת הוכחה של מעבר לכל ספק סביר, וכן אחזור ואפנה לכך שבעניין פלוני נקבע שכדי שבית המשפט יפעיל את סמכותו וישנה את סעיף העבירה שצוין בכתב האישום, לא די בנסיבות עובדתיות עמומות או משתמעות לשתי פנים, אלא צריך להצביע על נסיבות עובדתיות מובהקות התומכות בטענת ההגנה, ואלה – בעניינינו – כאמור אינן בנמצא.
9. ב"כ הנאשם אף טען, ביחס לעבירות הנשק, כי היה מקום לייחס לנאשם עבירת החזקה "בלבד" ולא גם את עבירת הנשיאה. בשים לב לסעיף 15(1ד)(2)(ב) לחוק, ולפיו כאשר מדובר בכמה עבירות תקופת האשפוז המרבית תיקבע בהתאם ל"תקופת המאסר הארוכה ביותר מבין תקופות המאסר הקבועות בחוק לאותן עבירות", אין משמעות לטעמי למחלוקת נקודתית זו. לגופו של ענין,

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 32375-12-22 מדינת ישראל נ' אבו עואד(עציר)

תיק חיצוני: 519372/2022

מקובלים עלי הסברי המאשימה בנדון ולפיהם הנאשם (גם) נשא את הנשק (ר' ס' 33-40 לסיכומי המאשימה וכן ר' בנדון ע"פ 5927/11 הררי נ' מדינת ישראל, פסקה 47 (23.8.12)).

10. בשים לב לתוצאה אליה הגעתי, מתייתר מאליו הצורך בהכרעה בין עמדות הצדדים בשאלה מהי תקופת האשפוז המרבית שיש לקבוע לגבי מי שההליכים בעניינו הופסקו בעבירה של רצח בסיסי. מדובר בסוגיה שיש לגביה מספר אפשרויות פרשניות, וקיימות דעות שונות בפסיקה (האם התקופה המרבית היא 20 או 25 שנים). אפנה בנדון להחלטה מיום 31.7.22 בתפ"ח (מחוזי מרכז) -42012-05-22 מדינת ישראל נ' עטיה, שם הפנה בית המשפט להחלטות שונות בהקשר זה. בית המשפט באותו מקרה (הרכב בראשות כב' השופט טרסי) סבר כי פרשנות החוק הנכונה, היא כי תקופת האשפוז המרבית למי שהורשע ברצח "בסיסי" היא 25 שנים. בסיכומי המאשימה הופנינו לכך כי באחד מהמקרים בהם נדונה סוגיה זו קבוע דיון בערעור בבית המשפט העליון, ויש להניח כי המחלוקת תוכרע בקרוב.

11. בסוף טיעוני עתר בא כוח הנאשם לקצר התקופה המקסימלית של האשפוז על פי הסמכות המוקנית לבית המשפט בס' 15(ד2)(א) לחוק. בא כוח הנאשם הפנה להודיית הנאשם במעשיו, לחרטתו, וכן לכך שהרובה הוחזק בבית כשהוא אינו נעול חרף ידיעת בני המשפחה כי הנאשם סובל ממחלת נפש. סוגיה זו, של אפשרות קיצור התקופה המרבית של משך האשפוז, נדונה לאחרונה במסגרת ע"פ 664/23 מדינת ישראל נ' פלוני (11.6.23). נקבע כי הסעיף לעיל יופעל במקרים מצומצמים ביותר ("מיעוטם הנדיר של המקרים"); הודגש שמשום שיש צורך שהנאשם-החולה ישהה פרק זמן מיטבי מבחינת הטיפול בו, מוטב שפרק זמן זה לא יוגבל מראש באופן ניכר אלא ייקבע על פי הצרכים הטיפולים ובהתאם להחלטת גורמי המקצוע; עוד נקבע כי לאופי מעשה העבירה יינתן משקל ולכן על פי רוב לא יהיה ניתן להחילו בעבירות קשות; וכן נקבע כי השיקולים שיכולים לבא בחשבון בהקשר זה נוגעים למעשה העבירה, ולא לנסיבותיו של עושה מעשה העבירה.

בשים לב לאמור לעיל, עולה לטעמי בבירור כי במקרה דנן, בו נקטלו באופן כה קשה חייה של המנוחה, לא מתקיימים טעמים מיוחדים להורות כי תקופת האשפוז תקוצר. מעשיו של הנאשם לא רק חמורים אלא גם מעידים על מסוכנות קיצונית. משכך, יש להקפיד כי משך אשפוזו של הנאשם על פי צו בית המשפט יוכרע על בסיס טעמים רפואיים-משפטיים ועל ידי הגורמים המוסמכים לכך, ולא רק משום חלוף תקופת האשפוז המרבית. ההגנה הפנתה להודיית הנאשם, אך זו אינה נוגעת למעשה העבירה ולכן אינה רלוונטית בהקשר זה. גם יתר הטעמים שהועלו אינם יכולים להוביל למסקנה אליה כיוון בא כוח הנאשם.

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 32375-12-22 מדינת ישראל נ' אבו עואד(עציר)

תיק חיצוני: 519372/2022

י. ליפשיץ, שופט

[אב"ד]

השופטת גלית ציגלר:

מסכימה.

ג. ציגלר, שופטת

השופט שמואל מנדלבום:

מסכים.

ש. מנדלבום, שופט

סוף דבר, לאור האמור לעיל אנו קובעים כי קיימות ראיות לכאורה להתקיימות עבירה של רצח
בנסיבות מחמירות, שיוחסה בכתב האישום. משכך ולאור האמור לעיל:

- (-) ניתן בזה צו אשפוז לגבי הנאשם בהתאם להוראות סעיף 15(א) לחוק לטיפול בחולי נפש;
- (-) לפי הוראת סעיף 15(ד1)(2)(ג) לחוק הטיפול בחולי נפש תקופת האשפוז או הטיפול המרבית
תהיה 25 שנים, וזאת החל מיום תחילת אשפוזו - 20.11.22;
- (-) אנו מורים על הפסקת ההליכים כנגד הנאשם בהתאם לסעיף 170(א) לחוק סדר הדין
הפלילי;

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום מהיום.

תיק החקירה הוחזר לידי המאשימה.

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 32375-12-22 מדינת ישראל נ' אבו עואד(עציר)

תיק חיצוני: 519372/2022

ניתנה היום, כ"ג סיוון תשפ"ג, 12 יוני 2023, במעמד הצדדים.

1

2

ש. מנדלבום, שופט

ג. ציגלר, שופטת

י. ליפשיץ, שופט

[אב"ד]

3

4